

Štev. 13. Leto 4.

Izhaja dvakrat na mesec.
Naročnina četrtletno 12 dinarjev.

Uredništvo in upravnništvo:

Ljubljana, Karla Marksa trg 2 (prej Turjaški trg), kamor naj se tudi pošiljajo rokopisi.

Svoje pravice bodo uveljavili železničarji le z združeno močjo. Zavedajte se tega, trpini in organizirajte se vsi v USŽ.

Napad na osemurnik odbit.

Boj za Vašingtonsko konferenco o osemurnem delavniku.

Sedanje zasedanje mednarodnega urada dela je bilo otvorjeno v znamenju boja za osemurni delovni čas.

V tozadavni Vašingtonski konvenciji je namreč tudi določba, da se mora vsakih 10 let poročati o stanju ratifikacij in provedbe te konvencije, obenem pa ima konferenca tudi pravico revizije, ako bi bila potrebna.

Stališče podjetnikov.

Znano je, da je nastala Vašingtonska konvencija o osemurnem delavnem času pod vplivom takratnih revolucionarnih razmer, ne pa iz socialnih nagibov, ker je to pravično. To potrjuje ves 10-letni boj za uveljavljenje osemurnega delovnega časa.

Mednarodni urad dela šteje 50 držav-članic. Konvencijo je pa ratificiralo le 5 držav, v praksi uvedli pa le dve državi — Belgija in Češko-slovaška. Večje države sostale ob strani in izjavljale (Francija, Nemčija itd.), da bodo takoj ratificirale konvencijo o osemurnem delavniku, kakor hitro izvede ratifikacijo Anglija.

Ta pa je od začetka izvajala le pasivno rezistenco. Po padcu prve delavske vlade je pa stopila na čelo reakcionarnih držav ter zahtevala revizijo vašingtonske konference o osemurnem delavniku. Tudi dve konferenci ministrov za socialno politiko ali kakor jih imenujejo, za delo, iz Nemčije, Francije, Belgije in Anglije so ostale v tem pogledu brez uspeha.

Umljivo je, da so v koncert velikih z veseljem udarile tudi manjše države in čakale — na revizijo.

Stališče delavskih organizacij.

Delavske organizacije niso bile le proti reviziji te konvencije, ampak so zahtevale, da se osemurni delovni čas razširi na vse delavstvo. Dosedaj so spadali pod določila o osemurniku le industrijski in obrtni delavci. V nekaterih državah so ti le na papirju. Delovni čas bi bil potreben regulacije zlasti v pomorstvu, v prometu, trgovini, v pisarnah, pa tudi v poljedelstvu. Zahteva po izpremembi delovnega časa v poljedelstvu je bila že odbita na zadnji konferenci.

Zadeva osemurnega delavnika za privatne nameščence je prišla na dnevni red na sedanjem zasedanju mednarodnega urada dela, delovni čas v pomorski službi bo prišel pa v jeseni.

Pri razgovoru o izpremembi delovnega časa za vse privatne nameščence brez razlike načina zaposlitve pa ne gre za konvencijo, ampak le za priporočilo, ki bo naložilo, ako bo sprejeto, državam-članicam nekako moralno obvezo, da predložijo ta načrt svojim zakonodajnim organom s priporočilom, da jo uzakonijo.

Predlog o reviziji Vašingtonske konference propadel.

Na konferencah mednarodnega urada dela sta dva enako močna in enako nepopustljiva tabora.

V takem ozračju so zastopniki posameznih držav odločujoči jezik na tehnični. Nikjer drugod, kakor tukaj, ne pride do veljave moč delavstva v posameznih državah. Zastopniki dotične države, v kateri je delavstvo organizirano in v kateri ima vpliv tudi na njeno upravo, bodo na strani delavskih delegatov.

Nasprotno bodo šli zastopniki izrazito kapitalističnih držav čez drn in strn s predstavniki kapitalizma.

Da bo predlog za revizijo vašingtonske konference prodril, je bilo skoraj več kot gotovo, zlasti, ker je šla v boj za njega oficijelna Anglija, podpirana po mogočem vplivu angleških kapitalistov. **Toda angleško delovno ljudstvo je prekrizalo načrte.** Pri zadnjih volitvah je oddalo svoje glasove delavski stranki, vsled česar je mogel v odločilnem trenutku poseči vmes Macdonald. Iz dosedanjih nasprotnikov je napravil zagovornike osemurnega delavnega časa. Radi tega je potegnila tehtnica globoko na delavsko fronto. Predlog za revizijo konvencije o osemurnem delavniku je propadel. **Tako je odločila Macdonaldova roka.**

Osem urni delovni čas in nameščenci.

Šele po tej veliki zmagi je bilo mogoče preiti na delo za izdelavo načrta za osemurni delovni čas za vse privatne nameščence. V nasprotnem slučaju bi ne mogli govoriti o borbi za osemurnik.

Na tem vprašanju je zainteresiranih nad 13 milijonov nameščenec, od teh je organiziranih približno 2 milijona.

Po razpoloženju, ki vlada sedaj, je upati na pozitiven uspeh. Zavedati se še morajo nameščenci tega dejstva, da bo dosežena njihova zmaga v sklopu s celotnim delavstvom. Da je njihova dolžnost, da se organizirajo in da skušajo vse svoje zahteve udejestiti vedno le v skladu z ostalim delavstvom. Da bodo morali prestati še veliko bojev in da bodo ti boji zmagoviti le tedaj, ako bodo bojevani v trdnem in nerazdružljivem zavezništvu vsega delavstva.

Pomen zmage delavske fronte na konferenci mednarodnega urada dela.

Revizija vašingtonske konvencije je odbita. S tem je zaključen prvi del velike borbe za osemurni delavnik. In to je velikega pomena. Korakanje ideje o osemurnem delavnem času je prišlo na prvo točko. Ravno radi predloga o reviziji konvencije. Za 10 let je to vprašanje z dnevnega reda. Države članice se bodo morale odločiti, izbegavanje ne bo več mogoče.

Za enkrat ni mednarodni položaj za delavstvo preslab. Z Macdonaldovo zmago so dobile trdno oporo delavske stranke po vseh državah: V Nemčiji, Franciji, Belgiji in drugod. Kljub temu pa ne nudijo trenutne razmere stalne sigurnosti. **To morejo dati le trdne delavske organizacije.**

Ne moremo se ozirati niti čakati na pomoč angleških, nemških, francoskih delavcev, ampak se moramo zavedati, da more lastne zadeve najbolje reševati vsak sam. In jih, če je kaj vreden, delavec bo pa le takrat kaj vreden, ko bo šel med njegovimi vrstami klic: **Največji sovražnik delavstva je neorganiziran delavec.**

Letna članarina za „Can-
karjevo družbo“ znaša
20 Din. Za to dobiš je-
seni štiri lepe knjige. --

Ogledalo naše budućnosti.

Tragičan svršetak železničara Ignaca Fistrića.

Sva zagrebačka štampa mnogo komentariše tragičan završetak života umirovljenog 73 godišnjeg železničara, koji se je u svojem stanju dne 4. o. m. objesio o štrik iznad ulaznih vratiju. Svoju nakanu najavio je doduše već ranije, nu nitko nije mogao vjerovati, da će čovjek, koji se već nalazi na sutonu života, počiniti ovakvo djelo: da reže nit prije, nego li pukne sama od sebe. Samo kidisanje na život izvršio je pod nevjerojatnim okolnostima: ranim jutrom, u 7 i pol sati, kad je žena otišla na trg, postavio si je stolicu od vratiju, stao na nju i u gornji drveni dio zabio jedan jak čavao. Uvjerivši se, da je čvrsto zabijen, svezao je oko njega štrik, dolnji dio omotao oko vrata, te odbacio stolicu ispod nogu. U 8 i pol našli su ga visjeti, ali već mrtva i hladna. Ništa ga više nije moglo povratiti u život.

Svaki će zapitati: kakovi to mogu biti uzroci, koji toga starca nagjeraše na takvo strahovito djelo? Vrlo prosti. Bijeda i nevolja. Dobivao je na ime penzije ciglih 470 D mjesečno, koji iznos mu nije dostajao za život. Samo nešto manje morao plaćati za stan, a za ostale životne potrebe nije mu ostajalo sama ništa. Dok je nešto posebnom zaradom zaradio, još kako tako, ali čim je više stario tim je mogućnost posebne zarade bila manja, a uslovi

održanja na životu sve gori. Upravo za zadnje dane života nije bilo ni gdje ničega. Da bi prekinuo sa strahovitim stradanjem, morao prekinuti i sa samim životom. Učinio je to svjesno i sa predumišljanjem, ne nalazivši više nikakvog drugog izlaza.

Nad ovim tragičnim svršetkom Fistrića, valja svi mi železničari, da se duboko zamislimo. Učinivši to, neće nam biti teško, da u sudbini Fistrića uočimo i našu vlastitu sudbinu — ogledalo naše budućnosti. Naročito će to uvidjeti svo radničko osoblje, kojeg osiguranje za starost i iznemoglost nije još nikako riješeno. Treba raditi rukama i nogama, da se to pitanje za sve železničare povoljno i čim prije riješi, jer inače, kad ostare i napuste službu, neće im preostati ništa drugo, doli prosjački štap ili sudbina pokojnoga Fistrića. Do toga osiguranja pako može se doći samo putem čim brojnije i čim jače naše strukovne organizacije. Da li je Fistrić bio kada organizovan i da li je ikada borio se za bolju obezbjedjenost pod stare dane — ne znamo, nu da je to činio on i svi ostali železničari šnjime, nebi imao razloga, da kidiše na svoj život. Da i nas ne zatekne ista sudbina — radimo za organizaciju, jačajmo je i borimo se!

Preselitev pisarniških prostorov centrale.

Vsemu članstvu v večnost!

S 10. julijem 1929 se je preselila pisarna centrale našega saveza v nove prostore in sicer v

Zgradbo delavske zbornice na Miklošičevi cesti

oddaljeno le dve minuti od kolodvora. — V pisarno, ki se nahaja v prvem nadstropju, se pride skozi prvi (glavni) vhod od kolodvora.

Novi naslov je:

Ujedinjeni savez železničarjev Ljubljana — poštni predal 280.

Uradne ure so dnevno od 8. do 12. in od 15. do 19. ure, ob nedeljah pa od 8. do 11. ure dopoldne.

Centralna uprava USŽ.

Pol leta dela.

Dvotirna proga Beograd-Novska

nudi že sedaj znatne usluge na centralnem delu našega omrežja. Se bolj se bo občutila prava vrednost te dvotirne proge v izvojni sezoni, ki se pričinja koncem avgusta, ko se dvigne število tovornih vlakov.

Nadaljevala se bodo dela na zamenjavi starih tračnic na glavni progi Ljubljana-Rakek in na popravilu proge Bopravilu proge Borovnica-Rakek. Istotako je deloma završena zamenjava starih tračnic na glavni progi Karlovac-Sušak.

V zaključni fazi se nahaja uredba o zavarovanju državnega prometnega osoblja za primer bolezni in nesreče. Zbira se gradivo za zakon o državnem saobračajnem osoblju. Vrše se priprave za zakon o državni železniški policiji. Izdan je bil zakon o prevedbi kronskih upokojencev bivše Južne železnice na dinarske.

Vozni park.

Pred 20. februarjem je bilo v prometu normalnotirnih lokomotiv 1180, sedaj pa jih je 1223; ozkotirnih 328, sedaj 369. Število potniških vagonov je istotako povečano; normalnotirnih vagonov je danes 37.748, dočim jih je bilo prej 35.560. V državnih delavnicah je bilo zadnje štiri mesece popravljenih 271 lokomotiv, 1017 potniških vagonov in 3180 tovornih vagonov. V privatnih delavnicah v državi je bilo popravljenih 32 lokomotiv in 1478 vagonov.

Dne 6. junija 1929 se je vršila v Beogradu seja ministrskega sveta, ki se je bavila s poročilom o šestmesečnem delu. Po seji je bil objavljen pregled dela v posebnem komunikatu, ki glede ministristva saobračaja izvaja sledeče:

V prometu je bilo treba pred vsem izvesti racionalizacijo in zmanjšati velik deficit iz prejšnjega časa, povzdigniti naše brodarstvo, obnoviti mnoge proge ter dovršiti in nadaljevati grajenje novih. Reduciranih je bilo več slabo frekventiranih potniških vlakov, dnevno 3500 vlakovnih kilometrov, kar znaša na leto okoli 1 milijon 200.000 Din. Da bi se izognili pomankanju vagonov, je naročenih na račun reparacij še 1400 normalnih in 1500 ozkotirnih vagonov. Za boljše izkoriščanje in hitrejšo cirkulacijo vagonov se izdeluje nov službeni pravilnik, s katerim se bo doseglo, da se bodo vagoni čim hitreje dostavljali naročnikom.

V interesu prometa samega in zaradi boljše razdelitve in hitrejše cirkulacije vagonov ter lažje nabave materiala so bile vse ozkotirne proge dodeljene sarajevski direkciji.

Tekom meseca julija bodo izvršene vse licitacije za letos, česar prejšnja leta ni bilo. Pospešeno je istotako izplačevanje računov za dobave. Sedaj se intenzivno dela na organizaciji in poenostavljenju službe.

Naročenih je nadalje 20 lokomotiv za ozki tir na račun reparacij iz Madžarske in v toku je naročilo 15 vagonov s cisternami in 15 vagonov s parnimi kotli za gretje vlakov, 6000 odprtih vagonov normalnega tira, nadalje 130 lokomotiv normalnega tira na račun reparacij iz Nemčije.

V poslednjih šestih mesecih so bile v grajenju naslednje proge:

Jadranska proga Beograd-Kotor, ki se gradi iz državnega posojila iz leta 1922; Prokuplje-Pločnik-Kuršumlja, Raštelica-Bradina, Bitolj-Prilep, tunel pod Ivanj planino, Bakar-Bakar luka, most Beograd-Pančevo in železnica Krapina-Rogatec. Na tej progi so dovršena vsa spodnja dela in te dni začno z obeh strani s polaganjem tračnic. Proga je dolga 19 km in bo kmalu dogotovljena.

Pri tej priliki bi opozorili ministrstvo tudi na pereča vprašanja železničarjev, ki že več let čakajo rešitve in katere je nujno potrebno čimprej, na vsak način pa še pred novim letom, rešiti, da se postavijo v delovni program za drugo polovico leta.

Glavno vprašanje je delavski pravilnik, ki se izdeluje že šesto leto od več komisij, pa še ni dovršen. V interesu uprave same je, da se delavsko vprašanje čimprej reši ter uzakoni moderen delavski pravilnik, ki naj uredi razmerje delavstva do državnih prometnih naprav ter precizira pravice in dolžnosti.

Nerešeno je še vprašanje miloščinarjev, zlasti od državnih železnic, ki po 30 in večletni službi ne do-

be niti pare pokojnine. Spremeniti in spopolniti je treba pravilnik o službeni obleki (zlasti povrniti pravico do oblek vsem, ki so jo že uživali in delovno obleko delavstvu), pravilnik o voznih ugodnostih (izenačiti vozne ugodnosti delavstva z nastavljenjci) in pravilnik sporednih prinaldnosti (v prvi vrsti močne doklade, kilometražo in obhodniške doklade).

Delavci do danes še niso prejeli razlik od 1. septembra 1923 do dneva prevredbe na urne plače.

Nujno potrebno pa je zlasti v interesu varnosti prometa, da se definitivno regulira delovni čas za vse kategorije s posebno uredbo na osnovi osemurnika.

Končno opozarjamo še na zakon o državnem prometnem osebju, ki je potreben temeljite revizije, s čemur so se bavili skoro vsi železniški ministri od leta 1924 dalje.

Železničarji želimo sodelovati pri reševanju teh za nas vitalno važnih vprašanj potom svojih strokovnih organizacij ter pričakujemo, da bo ministrstvo saobračaja sklicalo potrebne ankete, skozi katere naj gredo vsi pravilniki, uredbe in zakoni, ki urejajo razmere osebja do uprave in obratno. V vseh državah, kjer je tak način izdelave uredb predviden, so se pokazali veliki uspehi in sigurni smo, da tudi pri nas uspeh ne bo izostal.

Zavarovanje za slučaj bolezni in nezgod za državno prometno osebje.

(Referat s. Stanka na anketi v Beogradu.)

Zakon o zavarovanju delavcev od 1. julija 1922 določa v § 6., da je osebje državnih prometnih naprav izvzeto iz splošnega zavarovanja, ako mu da ministrstvo saobračaja vsaj iste podpore. Tozadevno uredbo je izdalo ministrstvo saobračaja sporazumno z ministrom socialne politike.

Naredba o zavarovanju državnega prometnega osebja zoper bolezni in nezgode ne odgovarja povsem določbam zakona o zavarovanju delavcev in razna tolmačenja te naredbe, izdana tekem zadnjih šestih let, so stanje železničarskega osebja še poslabšala.

Da se odpravi razlike obeh sistemov zavarovanja zoper bolezni in nezgode, je potrebno, da se pri reorganizaciji bolniškega zavarovanja železničarjev upošteva in izvede sledeče predloge:

1. Da se v »Uredbi o zavarovanju državnega prometnega osebja« v organizacijskem pogledu v celoti sprovede zakon o zavarovanju delavcev in statut Središnjega urada za zavarovanje delavcev, ki je v členu 174 itak predvidel železničarske bolniške blagajne kot svoje krajevne organe. S tem v zvezi je potrebno:

a) izločiti oblastne bolniške fondе iz okvira železniških direktij, ministrstva saobračaja in odredb zakona o državnem računovodstvu ter jih postaviti kot samostojne krajevne organe Središnjega urada.

b) Tem krajevnim organom je treba poleg bolniškega zavarovanja dodeliti tudi nezgodno zavarovanje ter jim dati za lastni delokrog čim širšo avtonomijo pod kontrolo Središnjega urada in ministrstva socialne politike ter narodnega zdravja.

c) Da vse zdravnike, uradnike in upravniške fondov voli in nastavlja sam krajevni organ ter potrjuje Središnji ured.

d) Članstvo v bolniškem fondu železničarjev kot v Središnjem uradu se mora smatrati kot članstvo pri enem in istem zavarovanju ter obojestransko priznati že pridobljena prava.

Zakon o zavarovanju delavcev je sam že predvidel tako organizacijo zavarovanja, ker je edino umestno, da se vse slične institucije unificira pod jednotno centralno upravo in jednotno kontrolo. Zavarovanje železničarjev na tej osnovi bi bilo dobro organizirano in bi omogočalo nadaljevanje članstva tudi po izstopu iz železniške službe v

— delojemalci — pa nimajo niti potom svojih zastopstev v upravnih odborih nikake prave ingerence na zdravnike, ker te nastavlja in odstavlja končno veljavno le ministrstvo za promet. Posledica tega je nezaupanje zavarovanega osebja do zdravnikov in delna odvisnost zdravnikov od službenih načelnikov.

Nezgodno zavarovanje je popolnoma izločeno iz okvira bolniške blagajne ter ga upravlja državna saobračajna ustanova. Posledice tega so, da mora ponesrečenec, ki je izgubil v službi roko ali nogo ter je za vsako delo nesposoben, čakati na izplačilo rente cele mesece. Če pa zmanjka v budžetu kreditov, pa je obsojen na čakanje vse do odobritve naknadnih kreditov. Neobhodno potrebno je, da zadobe člani na nezgodno zavarovanje potreben vpliv, kar je tudi predvideno z zakonom o zavarovanju delavcev.

Na železnicah se ne izvaja § 1154b, po katerem pritiče delavcu za prvih 7 dni bolezni cela plača, ampak se mu že od prvega dne bolezni izplačuje hranarina.

Tudi pri hranarini je delavstvo v nižjih plačilnih stopnjah, do 6 Din na uro, na železnicah občutno prizadeto, ker dobi hranarino le za fiktivne delovne dni in ne za vse dni v mesecu. Ako je bolan cel mesec, znaša n. pr. pri urni plači 6 Din diferenca 120 Din, medtem ko pa pri splošnem zavarovanju zdravljenje v toplih in kopalniških na železnicah pada pod nivo splošnega zavarovanja ter je dejansko za delavstvo iluzorno, ker dobi poleg zdravnika, kopeli (največ 10 Din) zdravil, le še znesek 15 Din dnevno, medtem ko dobi v splošnem zavarovanju povrnjene vse stroške in vožnjo.

Knjige Cankarjeve družbe bodo lepše, nego so si ustanovniki ob početku mislili, kajti družba je dobila medtem originalne prispevke slovenskih pisateljev. Izšle bodo sledeče knjige: Koledar s pestro vsebino in številnimi slikami, Angela Cerkvenika socialna povest iz slovenskega življenja, »Daj nam danes naš vsakdanji kruh!«, Jacka Londona »Mož z brazgotino«, dr. Lončarja znanstvena razprava »Kako je nastalo moderno delavsko vprašanje« in Filipa Uratnika zelo aktualna razprava »Izseljeniško gibanje in Slovenci«. Vse knjige bodo lepo opremljene. Tako bo C. D. gotovo prekosila vse druge slovenske založbe. Tako se bo delavstvo uveljavilo tudi v literaturi — na prvem mestu. Vsi mi, ki pa ne pišemo knjig, pa pridno zbirajmo člane! Sodrugi pa, ki še niste člani, pristopajte!

rovanju železničarjev, zlasti delavstva?

Glavna hiba oddvojenega železničarskega zavarovanja je, da je to zavarovanje in njega poslovni organi brez prave avtonomije ter je popolnoma podrejeno ministrstvu saobračaja, ki ima v vseh odločitvah zadnje besedo.

Ministrstvo saobračaja je istočasno soupravnik v vseh instancah — od oblastne uprave do glavne skupščine — obenem pa nadzorna oblast in delodajalec z gotovimi obveznostmi pa medli napram fondu. Generalna direktija bi morala vplačati v fond isti znesek kot ga vplača zavarovano osebje, kar pa skozi več let ni naredila. Glavna skupščina sklene te zneske, ki jih državna prometna naprava dolguje glasom zakonskih predpisov, iztirjati, minister saobračaja pa ta predlog ne potrdi in ščiti generalno direktijo, to je svoj podrejen urad, kot delodajalca, mesto da bi gledal na striktno izvajanje zakona. Vse uradništvo bolniške blagajne je nastavljeno od železniške direktije ter nima na njega upravni odbor nikake ingerence, tudi upravniške postavljale le direktija in celo zdravniki niso dejansko nastavljeni od bolniškega fonda, ampak so potrjeni od ministrstva saobračaja ter se vsled tega v pretežni večini smatrajo podrejeni in odvisni od direktije — delodajalcev — železničarji

Železniško zavarovanje zoper bolezni ne upošteva določb splošnega zakona o podaljšanju življenja v bolnici čez 26 tednov do 1 leta in tudi ne podaljšanja izplačevanja hranarine.

Sistem izplačevanja hranarine je na železnicah okorel (zakon o drž. računovodstvu), ker se izplačuje šele po preteku celih mesecev in se tako onemogoča in zavlačuje zdravljenje.

Delavec, ki je bolan n. pr. od 28. V. do 6. VI., dobi hranarino za te dni izplačano šele koncem julija.

Ne spuščajoč se v detajle glede dajatev bolniškega fonda železničarjev povdarjamo, da smo proti vsakemu zniževanju dosedaj zagaraniranih pravic, katere so se začele zadnje leto ravno radi neekonomičnosti strukture zavarovanja znižavati.

Z vprašanjem prispevkov in dajatev naj se peča redna glavna skupščina na osnovi načel zakona o zavarovanju delavcev in obvarovanju dosedanjih pravic. Da pa bo zamogla ta skupščina res plodonosno izvršiti svoje delo, je najnujnejša naloga izvedba svobodnih volitev po proporcionalnem sistemu, odprava določb zakona o državnem računovodstvu za območje bolniških fondov in čimširša avtonomija brez protežiranja pravic delodajalca v upravnih.

Strokovne zadeve.

Z ozirom na naporen turnus osebnih vlakov je centrala predložila na direkcijo predstavko, da se ta turnus spremeni. Vloga se glasi:

Gospodu načelniku saobračajnega odeljenja, direkcija držav. železnic, Ljubljana.

Podpisanemu savezu je čast predložiti Vam v rešitev naslednjo predstavko radi turnusa osebja potniških vlakov v Ljubljani gl. kol.:

Osebje potniških vlakov postaje Ljubljana gl. kol. je pred 15. majem t. l. predložilo turnus z 28 skupinami ter 29,4% službe, kar je pa direktija zavrnila z motivacijo, da mora biti čez 30% službe.

Istočasno je osebje potniških vlakov postaje Maribor predložilo turnus s 29,3% službo do dne 1. junija, od 1. junija do 30. septembra pa s 30,3%, ker vozita v letni seziji vlaka 501/602 in 601/502. Ta turnus pa je direktija odobrila.

Osebje mariborskih skupin ima v zunanjih postajah primeren počitek, kar pa osebje ljubljanskih skupin nima, ker mora v postajah Zagreb gl. kol., Maribor in Postojni takoj obrniti.

Razmah v zunanjih postajah znaša 2 uri 20 minut do 2 uri 50 minut, kar se ne more šteti v počitek, ker mora osebje 1 uro pred odhodom vlaka službo nastopiti.

Razmah med vlakom 8412 in 8415 v Kamniku znaša 2 uri 44 minut ter mora osebje premikati, in se je do sedaj ta čas vedno v službo zaračunal: pri sedanjem turnusu pa je direktija to črtala in štela v odmor. Osebje mora mesečno dvakrat obiskati šolo in sicer vsakokrat 2 uri in pol, kar znaša mesečno 5 ur, ter si mora osebje ta čas doma od svojega počitka odtrgati, ker prostega dneva nima, čeravno mu po pravilniku pripada.

Sprevodniki morajo ob nedeljah in praznikih izven turnusa kot ojačilni sprevodniki spremljati vlake, tako, da mora še onih par ur, kar bi imel doma za počivati, vršiti službo.

Kadar ima skupina Ljubljana-Karlovac vlakovodjo in 1 sprevodnika, ima drugi sprevodnik takozvani skakalni turnus: ta turnus je sestavljen:

1. dan 613/514, 2. dan 515/616, 9219, 3. dan 9214, 625/526, 4. dan 519/620, 916, 927, 5. dan 46, 920, 1., 2., 6. dan 9215, 9218, 7. dan 9213, 9216, 918, 917, 8. dan 8416, 9. dan pride k skupini in ima v skupini še vlake 8616, 8617, 8618, 8611, 8620, 8613, 8632, 8633.

Iz gornjega sledi, da je služba vlakospremnikov pri osebnih vlakih prenaporna. Povdariti moramo še dejstvo, da vlakospremniki osebje ne more dobiti rednega dopusta vsled prevelikega staleža vlakospremnikov, ker manjka do 50 vlakospremnikov, ki so bili vpokojeni, umrli in niso nadomeščeni.

Sedanji turnus mora imeti za posledico fizično preizčrpanost osebja, čemur bodo sledile daljše bolezni. V interesu službe in interesu prizadetega osebja prosimo gospoda načelnika, da ukrene potrebno, da se turnus osebja zboljša, zlasti z ozirom na varnost prometa, ki je vsled prenapete službe in duševne izčrpanosti osebja ogrožena.

Iz sekcije strojevodij in kurjačev.

Položaj strojnega osebja se od dneva do dneva poslabšuje in čimdalje bolj približava v prakso, da se strojevodje tudi za malenkosti kaznuje s tem, da se jih dodeli med čistilce strojev kar za več dni. Enako doslej še ni urejeno napredovanje strojevodij. Da se začne v našem savezu zopet z energičnim delom tudi za pravice strojnega osebja, ki se nam sedaj, ko jih varujeta dve kategorijski organizaciji, vedno bolj krčijo, sklicuje sekcija strojnega osebja USŽJ

STROKOVNO KONFERENCO strojnega osebja,

ki se bo vršila v nedeljo, dne 11. avgusta dopoldne v Zidanem mostu.

Konferenca bo izredno važna zlasti z ozirom na dejstvo, da stojimo pred izmenjavo zakona o državnem prometnem osebju, pravilnika sporednih prinaldnosti in pravilnika o službeni obleki.

Pozivamo že danes vse sodruge strojevodje in kurjače, da se na to konferenco pripravljajo, pridobivajo nove člane ter si pravočasno za ta dan zasigurajo dopust.

Strojevodji, kurjači! Bili smo avantgarda v splošni železničarski organizaciji, organizirajmo se rami ob rami z ostalimi železničarji, če si res želimo izdejskovati čim več pravic.

Sekcija strojnega osebja USŽJ.

Sekcija kretniško-premikalnega osebja.

K naši sekciji spada prav za prav vse postajno osebje ter smo sedaj posvetili večjo pažnjo tudi razmeram vozopiscev. Te se v ljubljanski direkciji čisto drugače tretira ka-

kor v zagrebski, kjer dobe n. pr. vozopisci celotno kilometražo. USZJ je sedaj zbral celoten materijal o razmerah vozopiscev in se bo te dni izvršila za nje obširna intervencija.

Istotako se bo izvršila te dni intervencija zaradi prostih dni kretniško-premikalnega osobja v Ljubljani, ureditve razmer pri 4. rezervi, zaradi preskrbe nadomestnikov in redne podelitve dopusta.

Predsedstvo sekcije.

Konferenca postajnega osobja.

V nedeljo dne 18. avgusta 1929 dopoldne se bo vršila v Zagrebu v prostorih delavske zbornice (poleg glavnega kolodvora)

SPLOŠNA KONFERenca kretniško - premikalnega osobja, vozopiscev, svetilničarjev, blokovnikov.

Na dnevnem redu bo:

1. Predlogi za izmeno zakona o drž. prometnem osobju.
2. Kdo naj spada vse med eksekutivno osobje.
3. Predlogi za izmeno pravilnika o sporednih prinalležnostih in pravilnika o službeni obleki.
4. Naše zahteve glede ureditve delovnega časa.

Ves tozadevni materijal bomo pravočasno dostavili vsem podružnicam.

Predsedstvo sekcije.

Persil Persil-om

in ravnaj pravilno!

Je sicer zelo enostavno, toda važno:

1 Raztopi Persil v mrzli vodi.

2 Napravljeno raztopino vlij v kotel napolnjen z mrzlo vodo.

3 Perilo rahlo vlagaj in pusti, da počasi zavre. ¼ ure kuhati zadostuje.

4 Potem dobro izperi najprej v topli in zatem v mrzli vodi.

Poskusite tako! Videli bodete: Persil ispolnjuje, kar obljubuje!

Vijesti sekretarijata Zagreb—Sarajevo—Beograd.

Vlakopratioci za svoje poboljšanje.

Zagreb.

Vlakopratno osoblje stanice Zagreb podnjelo je putemoblasnog sekretarijata svojoj Direkciji predstavku, kojom moli regulisanje slijedećih pitanja:

1. Da se čim prije uredi kasarna za osoblje u Splitu, i to u novoj zgradi. Osoblje već godinama trpi radi nestašice prostorija za odmor u blizini stanice, jer se iste nalaze 4 km udaljene, pa je već skranje vrijeme, da se to ispravi, a to je sada moguće, jer je podignuta nova zgrada u blizini stanice.

2. Da se vlaku »Z«, koji saobraća između Zagreb gl. kol. i Zagreb RK, udijeli i treća partija i da se uvede turnus od 12 sati službe 24 slobodno, budući da je 24-24 satni turnus prenaporan, jer je služba vrlo teška.

3. Da se na stanici Križevci odredi naročiti stroj za pretpregu, koji će otpremati preopterećene vlake između stanice Križevci—Lepavina, koji se obično razdvajaju u dva dijela, te mora osoblje dvakratno da isti dio pruge prelazi. Uslijed toga osoblje trpi ne samo fizički duplom službom, već i gubi na odmoru i materijalno, jer mu se za gubitak vremena i veći napor ne daje nikakva odšteta.

4. Da se na stanici Zagreb RK uspostavi lampisteraj, gdje bi osoblje pohranjivalo svoje lampe, da ih ne mora nositi kući, budući da su teške i uz tašku za nošnju nepraktične.

Osoblje se opravdano nada, da će ova predstavka biti u cjelosti uvažena, jer je u cjelosti i opravdana. Sa uvažanjem ove predstavke otklonio bi se samo najminimalniji dio nevolja, koje osoblje iz dana u dan taru.

Hrastovica.

Iz projekta Pravilnika, koji je spremilo MS, vidimo, da će nam naš život, ako se taj Pravilnik ostvari, biti vrlo oteškoćen. Iz njega izvire, da bismo morali raditi po 10 i više sati dnevno, a za sasma neznatnu platu. Ne samo da to neće od svijesnih radnika nitko htjeti, već će to biti i sasma nemoguće: bez dobre plaće nema dobre hrane, nema dobre obuće ni odjeće, nema zdravog stana, a gdje svega toga nema, nema ni preduslova za održanje radne snage.

Sa predlozima našeg Saveza, koje je pripremio za anketu u Beogradu, mi se u cjelosti slažemo. Istina je predviđena donekle zadovol-

ljavajuća plaća, 8 satni radni dan, godišnji odmori, osiguranje za starost i iznemoglost, te pravedan disciplinski postupak. Sa usvajanjem tih protupredloga bilo bi radničko pitanje na našim željeznicama za dulje vreme skinuto s dnevnog reda.

Bilo bi u interesu ne samo našem, već i željeznice, da se naši predlozi u najvećem opsegu usvoje. Mi svi moramo vrlo živo na tome raditi. Najsigurnije ka uspjehu vodi nas čim veća snaga naše organizacije. Sve što u tom cilju uradimo, značiti će istovremeno i uspjeh u našim zahtjevima. Samo sa vrlo močnom organizacijom postići ćemo zadovoljavajući Pravilnik.

Virovitica.

Pravila našeg Saveza smo temeljito proučili i došli do jednodušnog zaključka, da je Ujedinjeni Savez Željezničara Jugoslavije jedina organizacija, koja odgovara našim potrebama i kojoj moramo svi željezničari, ako želimo izbaviti se iz teškog nam položaja, pristupiti. Iz Pravila jasno slijedi, da je Savezu cilj veća plaća za željezničare, kraći radni dan, redovni godišnji odmori, dobra pragmatika i radnički Pravilnik, moderno osiguranje za slučaj bolesti, nesreće, starosti i iznemoglosti, dobar postupak sa nama itd., a ne nekakva nacionalna i politička pitanja, sa kojima nas varaju neka udruženja. Mi smo svi zahvalni Savezu, što nas je konačno oslobodio plaćke naših krvavo zasluženih novaca za ta udruženja, od kojih je imalo hasne nekoliko nepoznatih nam dembelina, a mi suhu štetu.

Svi naši željezničari žele da pristupe u Savez, pa vas molimo, da nam u skorom vremenu pošaljete delegata, koji će nam svrhu i važnost organizacije još podrobnije objasniti. I mi želimo, da saradjujemo na svim poslovima, predviđenim našim Pravilima, a koja saradnja je neodložno potrebna, ako želimo uspjeh u radu za naše dobro. — Društvo Vas pozdravljamo MŠ. **Sa dalmatinskih pruga.**

Za besposlene sekcijske radnike.

Već sada, usred ljeta, kada inače rad buja i nema vremena za plandovanje, sekcijski radnici u Dalmaciji već su izvrnuti redukciji radnih dana, a time i plata. Svako pak reduciranje i onako mizernih plata povlači za sobom još dublje i naglije padanje u bijedu i nevolju. Povodom uslijedilih redukcija uputila je Radnička Komora u Splitu Direkciji u Zagreb slijedeću predstavku:

»Radništvo uposlono kod X. sekcije za održanje pruga u Splitu pri-

tižilo se ovoj Komori da je kod te sekcije i ove godine i to već sada nastalo reduciranje radnih dana 15 do 20 u mjesecu.

Ovo se, za sada, pretežno odnosi na kvalifikovano stalno osoblje, dok će, vjerojatno, doznije biti protegnuto i na ostalo pružno osoblje.

Prošle godine neki kvalifikovani stalni radnici nisu bili pripušteni poslu ni za ukupno polovicu radnih dana, te su za sve druge dane bili besposleni i izvrnuti gladi. Po ovome što je već nastalo sudeći, ove godine bit će sa njima još gore, jer su redukcije radnih dana nastale već sada kada obično drugih godina bude najviše posla. Tome se može povjerovati u toliko prije, što su tek nedavno novi krediti stupili na snagu i otvoreni, i već sada nastaju redukcije navodno radi pomanjkanja kredita.

Kada se uvaži, da su ovi radnici, čiji poslovi podliježu vremenskim prilikama i redovito zimskih mjeseci ne rade po 60 do 90 dana, izloženi za to vrijeme najvećim oskudicama, postaje jasno, da ove ljetne redukcije pogoršavaju njihov položaj još jače.

Na osnovu prednjeg potpisanoj Komori čast je zamoliti tu Direkciju, da u granicama mogućnosti izdaje ovim radnicima u susret te im iz kredita osigura stalan rad, pošto su to sve stari i sa porodicama opterećeni domaći radnici.

Uz ovu predstavku podnešena je i predstavka ispred Saveza. Za očekivati je, da će se hitno izaći u susret, jer zatvarati i obustavljati radove već sada znači najlošije gospodarstvo.

Nehaj našeg bolesničkog fonda.

Drug Mrčela Ivan iz stanice Perković-Slivno podnio je još 22. XII. 1928. g. preko nadležnog šefa smrtni list o smrti svojeg djeteta, koje mu je umrlo 6. XII. iste godine, u nadi, da će mu nadležni bolesnički fond u skorom vremenu doznačiti pripadajuću posmrtninu. Iako je ta posmrtnina mala, drug Mrčela očekuje je kao ozebao sunca, jer je bolešću i smrću djeteta materijalno shrvan, pa mu svaka pomoć dolazi kao melem. Medjutim, prošlo je pola godine, a drug Ivan do zakonom zagarantovanog prava na posmrtninu još nije došao. Pušta ga se i nadalje čekati, kao da mu je to milost.

Sekretarijat u Zagrebu podnio je zahtjev, da se pripadajući iznos posmrtnine drugu Mrčeli čim prije isplati. Hoće li bolesnički fond i posle toga ostati žmurke, vrlo nas zanima. Ovaj postupak je najbolji znak, koliko je to pogriješno što nam u našem fondu gospodare tuđini i ljudi bez našeg povjerenja,

te koliko je potrebno, da naš bolesnički fond čim prije dodje u naše ruke.

Nevolje željezničara u Vojvodini.

Veliki Bečkerek.

Pored nevolje sa dugim radnim danom, malim platama, nekulturnim i često barbarskim postupcima prema nama, mi imamo još jednu nevolju posebne vrste, a to je naš bolesnički fond. Nepoštovanje zakona, samovolja i bezobzirnost nigdje ne dolazi toliko do izražaja, kao u toj tzv. socijalnoj ustanovi. Iako bi bolesnički fond trebao da bude naš, on prije svačiji nego naš. U njem ima svatko više prava, nego li oboljeli i iznureni radnik i službenik.

U dokaz naših tvrdnja navodimo slijedeće: naš bolesnički fond u Subotici nije još uvijek isplatio hrana-rine Iliji Stojakoviću, koju mu duguje za 17 dana bolesti još iz god. 1927., Bogdanu Papov za 38 dana, Krsti Papov za 32, Dušanu Nenjinu za 12, Živojinu Zgorjanu za 5, svi-ma iz god. 1927. iz mj. januara; nadalje Veljku Pandurovu za 4 mjeseca, Radi Adamovu za 3 mjeseca, Hirkić Miji za 2 mjeseca, Noot Petru i Gjurić Radonić po 1 mjesec iz god. 1926.

Ništa nebi bolje moglo da ilustrira stanje u našem fondu doli ova zanemarenost sa isplatom bolesničkih potpora, koja više nije samo protuzakonitost, već jedno teško kažnjivo delo, radi kojeg bi krivci trebali da sede tamnice. Ali ne sede, već i dalje krše nam prava. Kad nebi bilo ništa drugo, ovo stanje u fondu dovoljno je, pa da nas sve pokrene u rad na dizanju i jačanju naše organizacije. Sve ove nevolje moguće su samo uslijed naše nedovoljne snage. Svaki podhvāt u pravcu jačanja organizacije donijeti će nam poboljšanje. Bez organizacijeništa! To neka imaju uvijek u vidu svi naši drugovi u Vojvodini.

Beograd.

Agitacija Udruženja posle ankete.

Odmah posle svršene ankete Centralnog Sekretariata Radničkih Komora počelo je Udruženje sa bacanjem lage na Savez Željezničara. Mesto da si ispita savest, koliko su oni naredili za dobrobit željezničara na anketi, na kojoj se je pokazalo baš Udruženje kao potpuno nespособno na radu za željezničare (posebice pomoćnog osoblja), oni sada troše glasove, da oni sa komunistima ne mogu da saradjivaju. Prvo treba da se ogradimo od toga, da nas oni nazivaju »komunistima«. Ako imadu dokaze u rukama, da smo komunisti, zašto ne idu na sud? Ako jih nemaju, zašto onda troše la-

ži? Valjda oni ne misle da će nas time uplašiti? Prljava jeste agitacija sa takvim sredstvima te dostojna ljudi iz nacionalne organizacije. Drugo treba da konstatujemo činjenicu, da je i Udruženje dalo na kraju ankete izjavu, da ono pozdravlja korak, koga je učinio Centralni Sekretarijat za dobro željezničkog pomoćnog osoblja. Takva izjava pala je na anketi a odmah u ponedjeljak to jeste 1. jula, kada su se oni naspali, uvideli su, da bi možda njihovo **spanje** na anketi moglo da se tumači pogrešno, da n. pr. nisu sposobni, da nešto učine za pomoćno osoblje te su zato počeli odmah sa rušilačkim radom, nazivajući nas članke i našu organizaciju »komunističkom«. (Valjda zato, jer naš Savez živo radi na pitanjima koja se tiču pomoćnog osoblja, ili pak smatraju rad za dobro radničkog osoblja već za komunizam?)

Na ova pitanja trebalo bi Udruženje da nam dadne odgovora. Mi čekamo mirno te vedrim čelom na vaš udarac. — Željezničar iz Beograda; učesnik na anketi.

Ujedinjeni Savez Željezničara, pododbor Beograd ima svoje prostorije u Radničkoj Komori, Nemaњne ulica 34/II levo. Članovi, koji žele pristupiti u Savez ili koji traže ma kakva obaveštenja, neka se jave tamo svakog radnog dana od 18. do 19. sati u veće, a nedjeljom i blagdanima od 10. do 12. sati pre podne. — Uprava.

Љубија.

Рударско предузеће у Љубији има око 19 км жељезничке пруге уског колосјека. На овој жељезничкој прузи запослено је око 130 жељезничара. Жељезничари са ове пруге и ако врше тешку и напорну службу по 14 и 16 сати дневно, не уживају ни половину оних бенефиција, које имају државни па и многи приватни жељезничари. Ови жељезничари до данас нису регулисани ни кајом нити каквим уговором, по којем би били регулисани њихови односи према предузећу. Предузеће у погледу плата ових жељезничара примјењује Радни Уговор рударских радника, у којем о жељезничарима нема ни ријечи. Плате, које имају ови жељезничари, далеко заостају иза плата осталих жељезничара, и ако морају вршити службу као и државни жељезничари.

Када се уочи тешко стање ових жељезничара те њихов материјални положај осталих жељезничара, мора се признати, да је већ скрајње вријеме и потреба да се и положај ових жељезничара регулише, и то или на основу Закона о Саобраћајном Особљу или једним нарочитим уговором, по коме би они имали загарантовано све оно што имају и остали жељезничари.

Високо.

У недјељу 7. јула о. г. одржата је у Високом конференција чланова, којој је присуствовао и друг Зима из Сарајева, који је говорио о тешким приликама у којима се налазе секцијски радници, чија се права све више сужују. Затим је понио опширан извјештај о раду савезног конгреса те његовим закључцима, као и о одржаној анкети у Београду.

Извјештај који је поднео друг Зима, присутни су пажљиво саслушали стекли увјерење, да је организација жељезничарима потребна као свакидашњи хљеб, јер да нема организације, стање би било још далеко горе. Сви присутни закључили су да ће живорадити на јачању Савеза, увјерени да ће Савез имати успјеха само тада, када сви жељезничари буду у својој класној стручној организацији.

Skupštine i sastanci.

Индјија.

Након одуљег времена дана нам је прилика, да одржимо велик и успјели збор жељезничара наше станице. Исти смо сазвали у вежи са одржаном анкетом у Београду за дне 1. јула о. г., у просторије Радниčkog Дома, које су у 18 сати, кад је збор почео, биле dupkom путем радника и сталних службеника. Са збором је руководио друг **Vig**.

Након поздрава скупштинских, председатељ дао је ријеч другу **Pongračiću**, delegatu iz Zagreba. Govornik je najprije izručio pozdrave drugova željezničara u Zagrebu, a iza toga podnio je opširan izvještaj o radu i zaključcima ankete u Beogradu. Zadržao se je naročito opširno na svima predlozima, koje je naš Savez istaknuo na projekat Pravilnika za pomoćno i radničko osoblje, a koji je izradilo Ministarstvo Saobraćaja. Svi naši protupredlozi izradjeni su na osnovi istaknutih želja ispred samih željezničara-radnika. Sa anketom postigli smo to, da su naša pitanja iznešena pred širu javnost, pa i pred nadležne forumе, koji treba da vode brigu, da se zahtjeve radnika u čim većoj mjeri poštuje.

Govornik pri koncu naglašuje: zahtjevi, koje smo preko ankete u Beogradu istakli, istaknuti su ispred sviju željezničara, pa je potrebno, da se svi za njihovo ostvaranje i založimo. To zalaganje moramo izvršiti putem naše organizacije — Saveza, kojim putem su ta pitanja i pokrenuta. Moramo imati uvijek u vidu, da ćemo u tim našim nastojanjima samo toliko uspjeti, sa koliko ćemo snage njihovo ostvarenje poduprijeti. Stoga valja da nam je glavni zadatak, posle ankete u Beogradu, da svim silama radimo na jačanju naše organizacije. Savezu treba da pristupe svi željezničari i svi treba u njem da živo saraduju na rješavanju važnih životnih pitanja.

Индјија је била дуго времена једна од најчвршћих и најsolidnijih подружница нашег Савеза, један од најaktivnijih наших saradnika po svima pitanjima zaštite interesa i prava željezničkog osoblja, pa ona treba to opet da postane. Obnavljanjem i učvršćivanjem organizacije treba dokazati punu solidarnost sa drugovima željezničarima ostalih pokrajina, koji su u vršenju takvih zadataka nepokolebivi. Na tome treba živo da porade svi funkcioneri podružnice, kojih je dovoljan broj, te svi oni radnici i službenici, koji žele, da se današnje teško stanje popravi.

Sva ova razlaganja zbor je popratio sa živim odobravanjem. Posle govorili su još drugovi **Veselić** i **Lazetski**, koji su isto naglasili potrebu žilavog rada u tome pravcu. Oni su naročito naglasili velike štete, koje željezničari snose radi svoje neorganizovanosti i nesolidarnosti, koje će se otkloniti onoga časa, čim se u organizaciji nadju. Dulje ćemo biti nesložni nemarni za same sebe, dulje ćemo trpjeti i stradati.

Друг **Vig** закључио је збор са позивом свима, да се чим прије надју у редовима организације и чим живље порадје за своје добро. Са слогом и организацијом постићи ћемо све — а без организације ништа. Бирајмо оно што је боље!

Јасеновац.

По повратку нашег delegata sa ankete u Beogradu, u ponedjeljak dne 1. jula o. g., održali smo vanredno posjećen sastanak željezničara-članova i nečlanova. Za tok i svršetak anketa vladalo je opće interesovanje.

Sastanak je otvorio, u prisustvu velikog broja željezničara i predstavnika vlasti, друг **Mata Šepović**, predsjednik podružnice. Zahvalivši drugovima na obilnom posjetu, prešao je odmah na izvještaj sa ankete, kojoj je kao delegat podružnice prisustvovao. Izvjestio je rad ankete u tančine. Naročito je pojasnio predloge, koje je Savez pred anketu iznio, a kojima je svrha, da se željezničarima poboljša moralno i materijalno stanje, a koje je anketa jednoglasno prihvatila. Naši predlozi bili su na anketi najstavniji i najbliži našim potrebama, pa su ih prihvatili i predstavnici sviju ostalih željezničarskih organizacija. Da li će te predloge prihvatiti i nadležni u ministarstvu, o tome nemamo nikakvog obećanja. Bilo bi korisno za nas i saobraćaj, da se čim više naših predloga prihvati.

Pri koncu je друг **Šepović** na-

glasio potrebu da budu svi željezničari čim složniji u organizaciji. Tek kad će većina željezničara kroz organizaciju raditi na svojem poboljšanju, poboljšanje će uistinu doći. U raspravi je sudjelovalo više drugova, posle koje je sastanak zaključen sa apelom svima, da neumorno nastavite radom za organizaciju, jer u njoj nam je spas.

Сунја.

Дне 1. јула о. г. одржали смо добро посјећену скупштину жељезничара, који су дошли из наше и оближњих станица, да саслушају извјештај са одржане анкете у Београду. Пошто је наш delegat ради бољести био спријечен у подношењу извјештаја, исти је поднио друг **Korene** из Zagreba, kojeg su svi prisutni sa najvećom pažnjom saslušali. Skupština je održavana u dupko punim prostorijama gostione Jelšić.

Друг **Korene** је опширно појаснио ток анкете у Београду. Са њеним закључцима иде се у главном за тиме, да се чим прије учврсти и побољша положај радничког помоћног осoblja, а исто тако да се побољша и положај свеукупних жељезничара. На анкети рекли смо све, што нас боли и што нам је криво, односно у чему сматрамо, да ваља положај поправити. Сада је на министарству саобраћаја, да све наше жеље и заhtjeve уважи, а уваживши их, учинити ће велику корист не само за бољи живот наш, већ и за напредак и сигурност нашег саобраћаја.

Pri koncu je preporučeno svima drugovima, da marljivo saraduju u Savezu i jačaju ga, jer živ i čvrst Savez je najbolja garancija uspјehа. Drugovi se razidjoše kućama sa odlučnim raspoloženjem, da u radu za organizaciju budu neumorni. K.

Umetnost v gospodinjstvu, brez tuje pomoči in brez velikega napora doseči blesteče belo perilo, pogodi vsaka gospodinja, katera se poslužuje samodelujočega, popolnoma neškodljivega pralnega sredstva »PERSIL«. Ze z enkratnim kuhanjem »PERSILA« postane perilo blesteče belo in sveže dehteče, ravno tako kakor bi viselo ves dan na solncu in svežem zraku.

Kako postupa oblasni odbor Udruženja Beograd za svojim članovima.

Izgleda, da se je Udruženje već umirilo od onog strašnog udara, koga je primilo sa zabranom obustava članarina po spiskovima obustave. Jači udarac je to bio, nego se to obično misli među nama. Kako je on bio jak vidi se već iz toga: Oni kažu: »Bit ćemo konsolidovaniji te imaćemo dobre te svesne članove.« A istovremeno kad oni tako kažu, uplaše se odmah, da neće imati dovoljno novaca te počnu plaćati poverenike sa 10% ubrane članarine. U Glasniku se kaže od reči do reči ovo: »Poverenici kao nagradu dobijaju deset od sto od prikupljenog članskog uloga. Koliko je meni poznato poznaj ja puno članova tog Udruženja, koji već preko pola godine nisu videli tog famoznog njihovog Glasnika te prema tome oni ni pojma nemaju, da plaćaju oni sami svoje poverenike. Poznam i poverenike, koji ovo svojim članovima ni kazali nisu iz opravdane bojazni, da jih članovi ne napadnu. Vidite drugovi, tako postupa Udruženje. Nadalje taj isti Glasnik kaže: »Pri dostavljanju uloga pododboru, poverenik zadržava za sebe određeni procenat.«

Novine Vreme od 26. VI. t. g. donose članak o kongresu Udruženja Željezničara, u kojem isto kaže, da ima 27.900 članova. Mi kao naivni željezničari posmatrači to rado verujemo, jer znamo da je u zadnje doba kupilo Udruženje u Sarajevskoj ulici od beogradske opštine zemljište, na kome će ono podići svoj dom. Zapitamo ovde članove, koliko od njih će uživati udobnosti te ugodnosti tog doma? Neka željezničari sami malo o tome rasmisle, te neka pogledaju kuda idu njihove pare.

Ovde hteli smo da pokažemo članovima Udruženja koliko plaćaju oni sami svojim poverenicima. 27.900 članova plaća mesečno po 7 Din, to jeste ukupno 195.300 Din. 10% od toga iznosi mesečno 19.530 Din te godišnje 234.360 Din. Dakle 234.360 Din ideće godišnje u džepove poverenika. Željezničari! Dali se vi toga ne stidite? — Nezadovoljan član Udruženja.

Strukovne vijesti.

Izmjena Naredbe o osiguranju željezničara. Centralna uprava humanitarnih fondova kod ministarstva saobraćaja izdala je slijedeće saopćenje.

»Gospodin Ministar Saobraćaja doneo je odluku pod C. U. br. 469-29, da se izmjeni § 58. Naredbe o osiguranju drž. saobraćajnog osoblja za slučaj bolesti i nesreće i to u prvoj alineji točka g. i u petoj alineji točka v.

Gospodin Ministar Socijalne Politike i Narodnog Zdravlja odlukom br. 4032-29, sa-glasio se sa odlukom Gospodina Ministra Saobraćaja.

Prema tome u § 58. Naredbe ima da glasi:

Alineja prva točka g: »Na dojljsku pomoć pa svakom dete i to po prestanku porodiljske pomoći ili po prestanku bolničkog lečenja 3 dinara dnevno kroz 20 nedelja.«

Alineja 5. točka V: »Na dojljsku pomoć od Din 1.50 dnevno kroz 8 nedelja posle porodajaja.«

Pošeo Naredba ima zakonsko moć i Pravilnikom se ne mogu dati veće pomoći nego li ih daje naredba, to se ova izmena ima provesti u Pravilniku Bol. Fonda.

Saglasnost gosp. Ministra Socijalne Politike i Narodnog Zdravlja data je 22. aprila 1929. a u Ministarstvu Saobraćaja primljena 30. aprila 1929. god., to se sa 1. maja ima ova izmena primeniti za sve dojljske pomoći, koje dospjevaju posle 1. maja 1929. godine.«

Primjeri, kako će se dojljska pomoć isplaćivati po izvršenoj izmjeni Naredbe, navedeni su slijedeći:

Podjelivanje godišnjih odmora.

U predmetu podjelivanja godišnjih odmora izdala je uprava zagrebačke radionice slijedeću okružnicu:

»Generalna Direkcija svojim aktom G. D. Br. 35100-M. O. br. 11.263 od 17. maja o. g. naredila je slijedeće:

Uprava Radionice može podjelivati radnicima plaćeni godišnji odmor i na praznike, odnosno nedelje, ako bi radnici tražili, da im se umjesto radnog dana u godišnji odmor uračuna i plati nedelja ili praznik, koji slijedi neposredno iza radnog dana ili dolazi između radnih dana, koji su odobreni za godišnji odmor.

Naprotiv ne mogu dobiti plaćeni godišnji odmor samo na blagdane ili samo za nedelje, ako ne traže odmor i za radne dane, koji padaju neposredno pre ili poslije blagdana.«

I.

Kod službenica.

1. Anka N., čistilica kola, namještena u ložionici Zagreb gl. kol., rodila je dne 1. decembra 1928. Porodiljska pomoć pripada joj do uključivo 11. januara 1929. i ona ju je stvarno i uživala, jer nije išla na rad. Od 12. januara pak kroz 20 tjedna (t. j. 140 dana) pripada joj dojljska pomoć dnevno po 3 dinara.

Ona će dakle dne 31. maja imati pravo, da dobije dojljsku pomoć u visini od 420 Din (140×3 Din = 420 Din).

2. Marija N., čin. III. kat., namještena u Direkciji drž. željeznica u Zagrebu, rodila je dne 1. decembra 1928. Obolila je u porodu i bila u bolnici do 15. aprila 1929. Ona će imati pravo na dojljsku pomoć kroz 140 dana počevši od 16. aprila 1929., dakle do 2. novembra 1929. t. j. za 140 dana po 3 Din, ukupno 420 Din.

3. Smilja N., dnevnica stanice Sunja, rodila je dne 1. decembra 1928. i uživala rodiljsku pomoć do 20. decembra 1928. Dne 21. decembra je nastupila rad, pak joj je prestala porodiljska pomoć i dobiva redovnu dnevnicu od saobr. ustanove. Ona će imati pravo na dojljsku pomoć počevši od 21. decembra 1928. kroz 140 dana, dakle do uključivo 20. maja 1929. dnevno po 3 Din.

4. Gjurgjica N., zvaničnica 1. kat., sekcije Prijedor, rodila je 1. januara 1929. Porodiljsku pomoć nije dobivala, jer je postavljena po Zakonu, bolesna nije bila i iza poroda je dne 20. januara nastupila rad.

Po dosadanjem propisu pripadala bi joj dojljska pomoć kroz 26 nedelja po 3 Din dnevno, t. j. do uključivo 1. jula 1929.

Po novom propisu pripada joj ta pomoć samo do uključivo 30. maja 1929., t. j. kroz 140 dana dnevno po 3 Din.

Dakle: dok je roditelja-službenica radi porodajaja van službe i dobiva porodiljsku pomoć (a kod regulisanih i bez obzira na to), ili je bolesna, bilo kod kuće, bilo u bolnici radi posljedica porodajaja ne pripada joj dojljska pomoć, nego tek od onoga dana, kad ozdravi i službu nastupi i to kroz 140 dana od dana ozdravljenja i nastupa službe.

Ako dijete umre unutar roka od pomenutih 140 dana, pripadat će dojljska pomoć samo do dana smrti djeteta.

Dojljska pomoć isplaćivat će se i do sada u ukupnoj svoti za svih 140 dana, odnosno do dana smrti djeteta na jednoć u jednom platnom spisku uz prilog ljekarskog izvještaja nadležnog saobraćajnog ljekara, koji treba da potvrdi, da je dijete na životu.

Dozvoljava se, da umjesto ljekarskog izvještaja šef službene jedinice u samom platnom spisku potvrdi, da je dijete na životu.

Dozvoljava se, da umjesto ljekarskog izvještaja šef službene jedinice u samom platnom spisku potvrdi, da je dijete na životu. Za ovo prima šef jedinice materijalnu, disciplinsku i krivičnu odgovornost.

II.

Kod žena službenika.

1. Cvijeta N., supruga zvan. II., ložionice Brod, rodila je 10. februara 1929.

Po dosadanjem propisima bi pripadala dojljska pomoć kroz 32 nedelje (224 dana) dnevno po 2 Din, t. j. do 22. novembra 1929.

Po novim propisima pripadat će dojljska pomoć samo do uključivo 30. aprila o. g., t. j. za 69 dana po 2 Din dnevno, a poslije 1. maja ništa.

2. Bara N., supruga radnika radionice Zagreb, rodila je 20. aprila 1929.

Po dosadanjem propisima pripadala bi joj dojljska pomoć kroz 32 tjedna (224 dana), dnevno po 2 Din.

P novim propisima pripadati će dojijska pomoć ovako:

Za vrijeme od 20.—30. aprila 1929. kroz 10 dana dnevno 2 Din, skupa 20 Din, od 1. maja do 13. juna za preostalih 46 dana dnevno po 1.30 Din, t. j. 69 Din; svega skupa 89 Din.

3. Katica N., supruga penzionera, fa-

kultativnog člana, stanujući u Koprivnici, rodila je 2. maja 1929.

Pripada sad već po novom propisu dojijska pomoć kroz 8 tjedna (56 dana) dnevno 1.50 Din, t. j. ukupno 84 Din.

Način isplate i sastav platnih spiskova vrši se isto kako je to označeno pod »Primerima« za službenice (I).

Železničarska anketa v Beogradu.

Dne 29. junija se je vršila v prostorih Delavske zbornice v Beogradu velika železničarska anketa, ki je razpravljala o delavskem pravilniku, pravnem položaju železničarjev, osemurnem delavniku in o zavarovanju železničarjev zoper bolezni in nezgode.

Povabljené so bile na anketo vse splošne v državi obstoječe in pri Delavski zbornici registrirane organizacije, nadalje vse delavske zbornice, ministrstvo saobračaja in ministrstvo socijalne politike.

Ankete so se udeležili:

Ujedinjeni savez železničarjev z 52 delegati iz vseh petih direkcij;

Udruženje jugoslovanskih nac. železničarjev z 10 delegati;

Prometna zveza z 2 delegatoma in delavske zbornice potom 11 ekspertov. Oficijelnih delegatov je torej bilo 75.

Anketa je imela namen vso javnost informirati o položaju železničarjev, zlasti o nerešenem delavskem vprašanju, bolniškem, nezgodnem in starostnem zavarovanju železničarjev, povdariti zahtevo po ureditvi delovnega časa ter načeti vprašanje pravnega položaja železničarjev.

Glavni njen namen pa je bil zlasti po vprašanju delavskega pravilnika postaviti enotne zahteve vsega delavstva in jih kot take predložiti merodajnim faktorjem. Podani so bili vsi pogoji, da se res enkrat tudi za delavstvo naredi uspešen korak in uspeh bi bil vsekakor dosežen, da se ni — kakor že večkrat v odločilnih momentih — tudi sedaj pojavilo »Udruženje jugoslovanskih narodnih železničarjev«, ki je preprečilo enoten nastop.

Takoj po otvoritvi po s. Krekiću je prevzel predsedstvo ankete Luka Pavičević, nakar se je takoj prijavil k besedi zlasti vsem slovenskim železničarjem znani progovni mojster Škerjanc, ki je kot drugi podpredsednik zvezarjev podal izjavo, da Udruženje jugoslovanskih narodnih železničarjev ni moglo zavzeti konkretnega stališča k posameznim referatom, ki so na dnevnem redu in da vsled tega prisostvujejo zvezarji anketi le kot poslušalci v informativne svrhe in ne bodo pri sklepih ne aktivno in ne pasivno sodelovali.

Vsi prisotni so bili zaprepaščeni nad tako drznim izdajstvom železničarskih delavskih interesov ter je predsednik ponovno pozval zvezarje, da naj sodelujejo v razpravah, ko vendar morajo imeti po vprašanju delavskega pravilnika, bolniškega zavarovanja itd. določeno svoje stališče, vendar so zvezarji vztrajali cel dan pri svojem sklepu in vseh 12 ur molčali in niso niti k eni točki dnevnega reda zastopali stališča in interesov železniških delavcev in profesionalistov.

Sodr. Stanjko je kot tajnik saveza malo pojasnil principijelno stališče saveza k anketi, za katero je dal inicijativo savez. Povdaril je, da je položaj železniških delavcev neurejen že 10 let in da se rešitev delavskega pravilnika odlašča od leta do leta. Enako se za železniške delavce ne izvajajo določbe splošne socijalne zakonodaje, ne velja za nje zakon o zaščiti delavcev, niso zavarovani zoper brezposelnost, ne izvajajo se v celoti zakon o zavarovanju delavcev ter se vpeljuje 10, 12 in 16 urni delovni čas. Nujno je potrebno rešiti zavarovanje zoper nezgode ter ga dodeliti bolniški blagajni. Tudi materijelno stanje delavstva je zelo težko in dolguje železniška uprava delavcem že od leta 1923., kljub povečani draginji pa se delavske plače reducirajo in uvajajo brezplačne dopuste. Urejen tudi ni položaj starih delavcev, ki danes ne morejo iti brez penzij na cesto. Vsa ta vprašanja je treba rešiti in zato

bo savez na anketi po svojih najboljših močeh sodeloval v interesu delavstva, da se mu povrnejo in zagantirajo stara prava.

Nato so sledili referati, ki so jih podali sodrugi Krekić, Pongračič in Stanjko. Podrobneje o teh referatih tu ne bomo pisali, ker smo vse referate že objavili v našem časopisu.

Sodr. Pongračič je k tiskanemu referatu, to je k protipredlogom o delavskem pravilniku, podal še komentar ter zlasti povdaril enotno željo vseh železniških delavcev in profesionalistov po čimprejšnjem uzakonjenju modernega delavskega pravilnika, ki naj zagantira delavstvu stalnost v službi, sprejem v provizijski fond in pravico do dopusta vse po enem letu službe, avtomatično napredovanje v plačah, pravico do polne penzije po 25, odnosno 30 letih službe, zagantiranje delovne obleke, vozne ugodnosti iste kot nastavljenecem ter izvajanje zakona o zaščiti delavcev za železničarje, uzakonjenje osemurnika in volitve delavskih župnikov. Delavstvu se mora zasigurati zavarovanje za bolezni, starost in nezgode ter priznati koalicijsko pravo in pravico, da delavstvo preko svojih organizacij sodeluje pri sestavi raznih njega se tičočih pravilnikov.

Referat sodr. Stanjka o bolniškem zavarovanju prinašamo kot poseben članek.

Referat sodr. Krekića pa smo priobčili že v zadnji številki.

Po referatih pa se je popoldne razvila 5 urna debata, v kateri so iznašali svoje težnje naši sodrugidelegati iz raznih podružnic, iz Bosne, Srbije, Dalmacije, Hrvaške, Slovenije in Vojvodine, katerih govori so enodušno izzveneli v zahtevo: Hočemo delavski pravilnik, osemurnik, bolniško in nezgodno zavarovanje.

Ves čas ankete so zvezarski delegati lepo molčali in so zlasti njih voditelji postajali vedno bolj nervozni, ker so uvideli nesmiselnost njih abstinence. Zato so pred koncem ankete podali ponovno izjavo, v kateri izjavljajo, da bodo Delavski zbornici po vseh delavskih vprašanjih predložili svoje pismene predloge ter da pozdravljajo akcijo Delavske zbornice.

Po tej izjavi so zapustili dvorano ter niti niso počakali na sklepe ankete.

Ob zaključku ankete sta bili soglasno sprejeti dve resoluciji. V prvi se zahteva izplačilo diferenc tudi delavskemu osebju in povrnitev leta 1927. reduciranih delavskih plač. V drugi pa se odloča, da naj se ves na anketi predloženi materijal predela in definitivno formulirajo vse zahteve železničarjev ter nato čimpreje predlože na merodajnih mestih, zlasti pri ministrskem predsedniku, ministru saobračaja in socijalne politike.

Vsa anketa, vse razprave in debate, pa bo tudi tiskana v posebni knjigi in še tekom tega meseca razposlana na vsa merodajna mesta. Časopisje, razne zbornice itd., tako, da bo za vprašanje železniškega delavstva zainteresirana najširša javnost.

O anketi so prinesli obširna poročila skoro vsi listi in tudi to je zvezarje zelo neljubo dirnilo ter so kar naenkrat za te liste imeli samo še naziv »jugoslovanski buržujski listi«, ker zvezarjem očitno ni prav, če se v širši javnosti tudi razpravlja o položaju železničarjev.

Ujed. savez železničarjev se ni strašil ne dela ne ogromnih stroškov, videč, v kako težkem položaju se nahajajo delavci in profesionalisti ter je izdejstvoval veliko anketo v Beogradu. Ne bomo se strašili ne blatenj in groženj od strani zvezarjev,

ampak bomo tudi v bodoče vedno in povsod energično zastopali interese delavstva, da pridemo čimpreje do delavskega pravilnika in splošne ureditve delavskega položaja.

Železničarje širom cele države pa pozivamo: Vsi na delo za organizacijo, vsi v Ujedinjeni savez! Na delo za našo bodočnost!

Dopisi.

Ljubljana gl. kolodvor.

Premikači imamo pri nas še vedno takozvano četrto rezervo, sestajejo iz par skladiščnih delavcev, ki niso ne — tič ne miš. Če je dosti dela, so pri premiku, in sicer je njih delovni čas od pol 8. ure zjutraj do 6. ali 7. ure zvečer. Pojesti svoje borno kosilo moreš, če je vmes kaka mala pavza. Torej 10 do 11 ur dela dnevno, ob nedeljah ali navad. dneh brez vseh odmorov in to na glavni postaji, plačo pa dobiš za 8 ur.

Ker tem premikačem po določbah začas. pravilnika in odredbi o delovnem času pritiče za vse delo preko 8 ur čezurno delo, bo potreba gospode podučiti, da te predpise spoštujejo ter spopolniti pregovor: »Dajte cesarju, kar je cesarjeva, bogu, kar je božjega«, še s pristavkom »delavcu pa, kar mu po predpisih pripada«.

Stanovanjska vila, ki je zgrajena poleg kolinske tovarne, bo prihodnji mesec postala zelo znamenita. Ker se je ugotovilo, da je zgrajena popolnoma higijenično, lepo prepletkana in popravljena, zraven ima za »razvedrilo stanovalcem« krasen vrt, kjer duhte najbolj dišeče rože (vagoni z živalskimi kostmi, gnjijočimi odpadki, črvi itd.), jo bodo zato ogledale razne komisije. Mestni magistrat ljubljanski bo tam našel krasne primere, kako naj bodo opremljena higijenska stanovanja.

Najemnina v tej »baraki« je za m² samo tako velika, kot za stanovanja na Resljevi cesti. Opozarjamo poslednjikrat stanovanjski odsek gradbenega oddelka ljubljanske direkcije, da posveti stanovanjski baraki pri kolinski tovarni potrebno paznjo, jo popravi, prepletkaj in preuredi. Gospodje! če je zadosti denarja, da se za prepletkanje in preureditev enega stanovanja na Resljevi cesti (direkcijska hiša) lahko vrže ven — brez potrebe — desetisoče dinarjev, zato, ker stanujejo tam visoke osebe, naj se dobi še par tisoč za ubogo železničarsko paro.

Vozovni snažilci Ljubljane.

Kljub svoječasnim pritožbam se razmere niso nič zboljšale in so med nami ljudje, ki pravijo, da snažilci itak nimajo nobenega dela. Danes podamo le mal pregled.

Največja reva je v skupini snažilka, ker jo čaka najbolj čedno delo: pri 32 vozovih očistiti vsa stranišča in vse pljuvalnike. Nadaljni snažilec ima čez vse službene vozove, v 12 urah približno 40, ki se raztepejo po celi postaji in bi moral imeti motorno kolo, da bi vse ujel od Martinove do Dunajske ceste. Ostali 4 pa imajo vse garniture za očistiti, eden pometa smeti izpod klopi, čisti pepelnike, dva pospravljata vso nesnago, eden pa naj za njimi briše prah in polni vodo v stranišča. Če bi hoteli čistiti tako, kot se od nas zahteva, je nemogoče napraviti niti polovico dela. O polnoči pa vzamejo še enega moža stran, ki mora na gorenjski kolodvor očistiti par službenih voz in celo kamniško garnituro. O čistilnem orodju se ne spleča govoriti, ker cunje morajo nositi od doma, metle pa so navadne polce. Poleg tega dela pa pridejo naravnost drakonske kazni. Snažilec očisti garnituro in mora iti seveda delati drugam. Tedaj gre nekdo čez postajo in si prikrajša pot ter gre čez vozove, na stopnjicah pljune; to odkrije drugi član dični nadzornik in cela skupina plačaj kazni vsled malomarnega vršenja službe. Toraj čisti vse, zraven pa pazi, da kdo za teboj ne ponesnaži. Če ne gre drugače, se raztrgaj v dva kosa, ali pa plačaj kazni.

Naj bi vendar enkrat naredili poizkus. Dajmo snažiti 24 ur vse pod nadzorstvom našega nadzornika (da bo ta videl, da je vse v redu), nato pa pojdemo zjutraj z njim skupaj ugotavljati nedostatke. Radovedni smo, če bi bil g. nadzornik pripravljen za te nedostatke plačati kazni.

V Vidmu-Krškem so zvezarji raztrosili vest, da je edino naš savez preprečil uspeh ankete v Beogradu, ker je bil proti vsemu, kar so predlagali in zahtevali na anketi zvezarji! Ugotovimo, da ni na anketi niti en zvezar govoril o pravilniku, bolniški blagajni, ampak so vsi previdno molčali.

Trbovlje. Vprašamo direkcijo, ali velja tudi za postajenačelnika v Trbovljah odkol, da se ne sme uporabljati delavcev v privatne svrhe (za zalivanje vrta, nošenje vode itd.), ali morebiti gospod postajenačelnik plača za to uporabo posebno odškodnino direkciji, v kolikor se vrši med službenim časom?

Kukavice. (Prejeli smo od vlakovodje sledeči dopis, ki ga nespremenjenega priobčujemo.) So ptice, katere ležejo svoja jajca v druga gnezda, radi tega morajo njih mladiče hraniti druge ptice. Na isti način najde tudi ljudi, kateri gredo svojim najbližjim zahrbitno na delo, ne glede na to, ali jim to pripada ali škodujejo s tem svojemu bližnjemu ali ne. — Tudi na železnici se najde take ljudi, posebno v kategoriji vlakovodij. V tej kategoriji se nahajajo ljudje, kateri sploh ne znajo, kaj bi radi, kaj jim pripada in kam se jih naj prideli, da bi bili zadovoljni. Spozna se jih po tem, da skačejo iz ene organizacije v drugo, se priljujejo in denuncirajo svoje tovariše, samo da bi svoje tovariše preskočili, ne glede na to, ali so sploh zmožni za delo, katero hočejo doseči. — Leta 1928 je bil sestavljen čin za vse tiste, kateri imajo izpite za osebnega sprevodnika, prtljažnika in za vlakovodjo. Pri taki sestavi navadno nekatere zadene, da morajo zopet za nekaj časa odstopiti mesto drugim, kateri je pred njim v isto službo dodeljen. Posebno je bilo tako v Ljubljani gl. kol. in gor. kol., kjer jih je bilo precej prizadetih, ker so bili iz dveh domicilnih postaj skupaj oddeljeni in sta bila preje dva različna sistema v izpitih, v napredovanju in v dodelitvi v službo. Ali je potem čudno, ako so morali nekateri za nekaj časa nazaj? Podčrtati moram pa debelo, da je nesmiselno, ker se nekateri domišljujejo, da so se morali eni več učiti kot drugi, da naj imajo zato isti več prednosti kot drugi. Saj so se morali vsi skupaj ene in iste predpise naučiti, naj si bode za bivše južne kot državne železničarje in isto službo vršiti. — Vsem tistim, katerim čin, t. j. red dela ne ugaja, svetujem, da se naj mu prilagodijo, ker za njega je velika večina vlakospremnega osebja in ga ne bodo pustili spremeniti v kak protekcijski sistem.

V vsakem podjetju, naj si bode v državnem ali privatnem, je red dela predpisan, in kjer je red, tudi služba ne trpi. Nihče ne more tistega preskočiti v delu ali dodelitvi, kateri več zna, je bolj spreten ali starejši v službi, kakor pa oni, kateri je za njim in se še le za to vežba, kar že oni pred njim zdavnaj zna ali dela. — Vsak gospodar, kateri gleda le na zmožnost svojih uslužbencev, bo imel le dobre delavce in bo to v prid njegovemu gospodarstvu. Izpit in zmožnost se naj upoštevat, pa bode čin v najlepšem redu in tako bodo tudi kukavice prišle na vrsto, toda ne s protekcijo ali s prestopanjem v gotovo organizacijo, ki si sedaj domišlja, da je v položaju vse narediti. — Vlakovodja brez protekcije.

Kakšne pravice imamo?

Železničarju, ki potuje iz Slovenije v Srbijo, se more pripetiti sledeče: Če si hočeš ogledati za časa svojega letnega dopusta okolico Beograda in pri tem vporabiš vlak, prideš v nevarnost, da na postaji ne dobiš voznega listka, ali pa da ti sprevodnik izstavi v vlaku doplačilo radi tega, ker nimaš pravih potnih izkazov. Te sitnosti izvirajo iz sledečega: Na podlagi člena 87 z. o. d. s. o. je bil izdan pred leti nekaj »raspis«, ki zahteva od uslužbenca, če potuje v izvenslužbenem času, nekakšno objavo. Blagajnik potniške blagajne ne sme izdati režijske karte, če uslužbenec ne pokaže razum svoje legitimacije obenem še objave. Ta »raspis« se pa protivi zakonu, ki pravi, da se mora vsak uslužbenec samo prijaviti svojemu starešini in to samo tam, kjer vrsta službe to zahteva. Tudi člen 56 »Uputstva o načinu izdavanja povlastica itd.« pravi izrecno, da kupi na potniški blagajni karto po režijski ceni za vse potniške in brze vlake. — Ker s tem raspisom uslužbenici v svojem prostem gibanju hujše omejeni, kot je to intencija zakona samega, radi tega zahtevamo, da se ta raspis, ki je zastarel in že zdavnaj zgrešil svoj cilj, razveljavi. — Železničar.

Član »Cankarjeve družbe«

bo vsak organizirani sodrug in sodružica. Zaupniki, ki ste dobili bloke, ali jih imate že izpolnjene? Pišite po druze. — Cankarjev spomenik postavimo velik — zato bodite vsi člani.

Perijodični izpiti vlakospremnege osobja.

Človek, ki pozna naporno in odgovorno službo vlakospremnege osobja, bi moral izreči le priznanje za požrtvovalnost temu osobju.

Smo za to, da postanejo vlakospremni najpopolnejši uslužbenci in popolni matematikariji, ker bi bilo to tudi njihova korist. Nemogoče pa je, to doseči po sedanjem načinu službe, ko je ravno vlakospremno osobje ona tarča, ki ne dobiva niti poletu in ne pozimi po zakonu in pravilniku določenih turnusov, dopustov ter prostih dni za nujno potreben počitek.

Teorija izprašujočega uradnika g. Ogrina in praksa v službi sami prizadetega osobja si popolnoma nasprotujeta.

Pod upravo privatne južne in tudi državne železnice je imelo vlakospremno osobje nekoliko ugodnosti. Obdržavali so perijodične izpite le izkušeni in večji starejši kontrolni organi, ki so poznali vozno službo v praksi.

Znali so s praktičnim šolanjem vlakospremnikom lajšati njihovo naporno službo.

Znali so tudi razločevati komisijonelo-strokovne izpite od perijodičnih.

N. pr. gg. Frole, Repič, Vargazon in drugi. Pri perijodičnem izpitu so se v prvi vrsti skušali uveriti o praktičnem znanju osobja pri vršenju eksekutivne službe. Postalni so pa za nič. Morali so eni v penzijo, drugi v kot za mizo.

Danes so gospodje šefi domicilnih postaj in personalni referenti postaj le še orodje par lajkov na direktoriji ter smeje le po njihovem ukazu podpisovati kazni, ostale pravice soodločevanja pri osobju pa so zmanjšane na minimum.

Ker je v interesu javne varnosti — potujočega občinstva — da se vlakospremnege osobja po nepotrebnem ne maltretira in ker vozno osobje odgovarja z življenjem in eksistenco za imovino in prevažano blago (plačaje poškodbe in manjke ter avtomatično kazni za vsako malenkost), apeliramo na vse mero-dajne faktorje, da opustijo najnovejše metode pri perijodičnih izpitih ter zopet upeljejo stari, davno preizkušeni sistem.

Vlakospremnik, zavedajte se svoje dolžnosti v svoji razredni organizaciji ter se pokažite enotni in složni za obrambo svojih zakonitih pravic!

Vsemu članstvu v vednost.

Sklicanje strokovnih sekcijskih konferenc!

Izvajajoč sklepe III. rednega kongresa je centralni odbor odločil sklicanje konferenc strokovnih sekcij. Z ozirom na dejstvo, da stojimo pred spremembo zakona o državnem prometnem osobju, pravilnika sporednih pripadlosti, voznih ugodnosti in pravilnika o službeni obleki, se morajo te konferencie izvršiti do 15. septembra 1929. Vse podružnice bodo dobile tekom julija izdelan materijal za konferencie, na osnovi katerega naj sestavijo svoje protipredloge in dajo delegatom direktive.

III. kongres je istočasno sklenil, da naj vsak član za kritičnih velikih izdatkov za strokovne konference prispeva enkrat letno po 5 Din. Naprašamo vse podružnice, da ta prispevek ubero tekom meseca avgusta 1929.

Konferencie se vrše: 1. za strojevodje, kurjače, nadkurjače: 11. avg. v Zidanem mostu. 2. Za kretniško, premikalno osobje, vozopisce, lampiste itd.: 18. avg. v Zagrebu. 3. Za progovne čuvaje, obhodnike, paznike, mojstre in čistilce baterij: 1. sept. v Mariboru.

4. Za vlakospremno osobje: dne 25. avgusta. 5. Za delavniško osobje: dne 8. septembra. Nadalje bodo sklicane še konference progovnega delavstva (v Sarajevo?) in še vseh ostalih kategorij (kurilniško, postajno, skladiščno osobje). Centralna uprava U. S. Ž. J.

Držite tatu ...

Tako vpilje ponavadi tat, ko beži po mestnih ulicah in kaže na pred njim idoče, da zmeša zasledovalcem sled in ako moče, uide.

Slično tendenco ima sledeča okrožnica zvezarjev, ki sedaj na celi črti izgubljajo člane in skušajo rešiti, kar se rešiti da.

Udruženje jugosl. železničarjev in brodarjev. Št. 615/29. Ljubljana, 10. VII. 1929. Okrožnica št. 21.

Vsem podružnicam!

Zadnje čase prihajajo pogosto pritožbe od železničarjev, da so jih agitatorji in priganjači od »Saveza« po sili vpisali v organizacijo in jim po sili odvzamejo in odtegujejo članarino.

Pozivamo naše zaupnike, da nam prijavijo imena onih železničarjev, kateri nočejo biti člani »Saveza« in bi radi izstopili iz »Saveza«. Po možnosti vpošijite knjižico dotičnih, da jih odjavimo.

S pozdravom Vertačnik I. r.

Jug I. r.

Pa recite, da zvezarji niso mojstri! Pogoste pritožbe imajo, kako agitatorji »nasilno« odvzamejo članarino. Nato pa v isti sapi pozivajo svoje zaupnike, da naj javijo imena onih, ki nočejo biti člani saveza.

Veste, gospodje pri zvezi! Vsakdo, kdor hoče zapustiti savez, naj žrtvuje le 50 para za dopisnico, s katero javi izstop in je takoj črtan, ker savez ni in ne bo vpeljal metod Vaših zvezarjev na Hrvaškem, v Dalmaciji in Bosni, kjer so ljudem, ki so izstopili (samo v Dalmaciji okoli 200, v Zagrebu, Sisku preko 100), še po 5 do 6 mesecev potom platnih spiskov jemali denar!

Ladja zveze se potačlja! Na Hrvaškem so do aprila 1929 inkasirali zvezarji potom direktije mesečno še po 40.000 Din, a sedaj, ko so zlati časi otegotovanja minili, pa so junija inkasirali neto 3000 Din, torej celih 37.000 Din manj! Ali se Vam kolca? Je Vam žal Dalmacije? Zato le vpijete: Primate tatu!

Razno.

Pristop društva bančnih uradnikov in nameščencev k strokovni internacionali.

Dne 20. maja 1929 je zboroval v Ljubljani VII. kongres bančnih uradnikov, katero društvo šteje danes 1719 članov v 69 podružnicah. Ta organizacija je bila dosedaj nacionalno kot internacionalno nevtralna. Razvoj bančnega koncerna tekom zadnjih dveh let pa je dal misliti tudi nameščencem bančnih zavodov v Jugoslaviji, da je nujno potrebno, da tudi nameščenci proti internacionalno enotnemu poslodavcu enotno nastopajo in je zato tudi kongres razpravljal o internacionalni pripadnosti ter je enoglasno odobril pristop k internacionalnemu sekretariatu bančnih nastavlencev in potom tega k amsterdamski strokovni internacionali.

Mi razredni železničarji pozdravljamo ta sklep, ker se zavedamo, da je proti enotni frontni raznih trustov in koncernov, proti enotni internacionalno organizirani frontni kapitalizma potrebno postaviti močno fronto strokovno organiziranega delavstva in nameščencev.

Iz okrožnic.

Sprejem delavcev po odsluženju vojaščne. Vsem službenim edinicom.

Z odlokom G. D. Br. 34417-29 z dne 1. V. 1929 je odredila generalna direktija drž. železnice sledeče:

Povodom više slučajeva, da se rade-nici, koji su prekinili službu zbog odsluženja vojnog roka, odbijaju za ponovan prijem, naredjuje se direktiji sledeće:

Da se ovakvi radnici, po povratku iz vojske bezuslovno ponovo prime u službu, odkazujući eventualno rad onima koji su za vrste njihovog bavljenja u vojsci primljeni u službu, a sami niso odslužili vojsku.

U slučaju njemanja kredita, postaviti ih na prvo praznjeno mesto t. j. pre sviju ostalih molioća za službu.

U krajnem slučaju, t. j. ako bi se na upražnjavanje mesta pri dotadanjoj jedi-

nici trebalo duogo da čeka, dodeljivati ih kojoj drugoj pri kojoj ima upražnjenih mesta i budžetske mogućnosti.»

Prednje dajem vsem službenim edinicom na znanje z nalogom, da se točno ravna-jo po tej odredbi.

Ljubljana, dne 28. maja 1927.

Ing. M. Klodič I. r.

Odsotnost v svrhu zdravljenja po specijalistih in bolovanja uslužbenec.

Vsem službenim edinicom in gg. žel. zdravnikom.

Na vprašanja, dobi li delavec, ki gre k zdravniku specijalistu ali zobozdravniku plačano odsotnost ali ne, dajemo sledeče pojasnilo:

Po čl. 8 začasnega delavskega pravilnika prejema delavec mezdo samo za čas, v katerem je delal in za čas rednega letnega dopusta, nikakor pa ne za čas dovoljene odsotnosti. Ako gre delavec k zdravniku v centralno ambulanto, mu je v ta namen dovoliti odsotnost, za kateri čas se mu ne sme zaračunati urnine. Stalni delavci v navedene svrhe lahko vporabijo svoj redni letni dopust, kateri jim gre po čl. 6 zgoraj omenjenega pravilnika.

V posljednjem času smo tudi zapazili, da izkazujejo tudi službeni edinice uslužbenice, ki so zaprosili za vpokojitev, v dnevnih poročilih kratkomalo v staležu bolnikov ali pa na razpoloženju. Ker je tako postopanje popolnoma pogrešno, je odslej vpoštevanje sledeča načela:

1. V staležu bolnih se sme izkazovati le one uslužbenice, ki so za službo nesposobni in zdravniške pomoči potrebni ter jih pristojni žel. zdravnik prizna za bolne. Tudi naredba o zavarovanju drž. osobja za slučaj boleznij predvideva dajatev hranarine iz sredstev bol. fonda le onim članom, ki so postali vsled boleznij delavno-nezmožni in ki jim je ustavljena urnina vsled boleznij.

2. Uslužbenice, ki niso več bolni, vendar potrebujejo po prestani boleznij še nekaj časa za okrepitev, lahko zaprosijo za bolniški dopust po navodilih okrožnice št. 111-VI-1927. Take uslužbenice naj se v slučaju ugodne rešitve njihove prošnje izkazuje kot na bolniškem dopustu, z navedbo zadevnega direktijskega odloka.

3. Ako uslužbenici na podlagi določbe zadnjega odstavka čl. 127 zak. o drž. prom. osobju sami zaprosijo za vpokojitev, ostanejo še nadalje v službi, če so za službo sposobni in sicer tako dolgo, dokler niso službe razrešeni.

Izjemno v slučajih n. pr. ob ponovnih pregledih, če uslužbenec po zdravniškem mnenju za eksekutivno službo ni več sposoben, druge službe mu pa ni mogoče dodeliti in čaka na vpokojitev ali v slučaju, da bolan uslužbenec po nalogu direktije ne sme službe nastopiti brez direktijskega dovoljenja, če tudi bi se javil v službo, je dovoljeno, uslužbenice, katere žel. zdravnik ne zdravi in jih tudi ne izkazujejo kot bolne, izkazovati v staležu bolnih, ako direktija to odredi. V takih primerih je vedno navesti dotični direktijski odlok.

Ljubljana, dne 28. maja 1929.

Ing. M. Klodič I. r.

Naši sestanki.

Tekom zadnjih 14 dni smo obdržali v Ljubljani več uspelih sestankov. Vsi so se vršili v prostorih v Delavski zbornici ter so bili izredno dobro obiskani. Dne 27. VI. in 5. VII. se je vršil sastanek za kurilnico Ljubljana I. in je bilo vsakokrat prisotnih nad 50 sodrugov. Dne 4. VII. je bil sastanek za kurilnico II. Dne 5. VII. tudi posebej od kretnikov in premikačev. Dne 6. VII. je bil sastanek v Žalogu in dne 9. VII. pa v Trbovljah.

V Ljubljani se je zlasti sedaj po 1. juliju lepo dvignilo število članov, enako izkazujejo skoraj vsi obračuni, kolikor smo jih za julij dobili. pristop novih članov.

Podpore in posmrtnine.

(Izplačane od 1. I. — 1. VI. 1929.)

Table with columns: Name, Din. Lists names like Rašević Risto, Lošić Mahmud, Subotić Blažuje, etc.

Table with names and amounts. Lists names like Vovčina Matija, Debevc Franc, Čop Anton, etc.

Table with names and amounts. Lists names like Kodran A., Bokal Albin, Kurmič Ivan, etc.

Opozorilo radi nabave obleke.

Nepreklicno s 1. septembrom t. l. začne poslovati naša gospodarska poslovalnica v Ljubljani in sicer najprvo samo z manufakturnim izdelkom. Blago za službene kot civilne obleke, perilo itd. se bo oddajalo proti gotovini in na obroke po konkurenčnih cenah.

Opozarjamo vse sodruge na ugodno priliko za nakup. Poslovali bomo v prvi vrsti, da zadovoljimo tako s kvaliteto blaga kot s cenami vse naše odjemalce in to naj bo naša edina reklama. Sodrugi, s 1. septembrom 1929 posetite svojo manufakturno za-drugo!